

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

4^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της, στις 4 Μαρτίου 2024, με την εξής σύνθεση: Βασιλική Καραδήμα Πρόεδρος, Μαρία Μανδράκη Εισηγήτρια και Μαργαρίτα Κανάβα, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 25.01.2024 (ημερομηνία ανάρτησης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ) με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 124/26.01.2024 προδικαστική προσφυγή της εταιρείας με την επωνυμία «...», που εδρεύει στον «...», όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά της εταιρείας «...» και δη κατά της με αριθμ. 443/11.1.2024 (Θέμα 2^ο) απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της ως άνω αναθέτουσας αρχής, δυνάμει της οποίας, κατ' αποδοχήν του από 9.1.2024 πρακτικού Ι - Μέρος Β της επιτροπής διαγωνισμού, ανακηρύχθηκε προσωρινός ανάδοχος του έργου ο οικονομικός φορέας με την επωνυμία «...».

Της παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία «...», που εδρεύει στα «...», η οποία άσκησε την από 05.02.2024 (ημερομηνία ανάρτησης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ) παρέμβασή της, επί σκοπώ απόρριψης της προσφυγής και διατήρησης ισχύος της προσβαλλομένης.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα,
σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής, έχει καταβληθεί το νόμιμο ποσό παραβόλου, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του ν. 4412/2016 και 5 του π.δ. 39/2017, ποσού 2.033,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό «...» και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»).

Αριθμός απόφασης: 487 / 2024

2. Επειδή, ο ένδικος διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του και της προϋπολογισθείσας δαπάνης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016 (Α' 147) και η ένδικη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV αυτού, περί έννομης προστασίας κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων.

3. Επειδή, όπως προκύπτει από τα μηνύματα που έχουν αναρτηθεί μέσω του συνδέσμου «επικοινωνία» στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. (με α/α συστήματος «...»), η προσφυγή ασκήθηκε εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκώς, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 361 παρ. 1 περ. α' του ν. 4412/2016 και 4 παρ.1 περ. α' του π.δ. 39/2017. Επέκεινα, εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκώς, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 7 του π.δ. 39/2017 και του άρθρου 362 παρ. 3 του ν. 4412/2016, ασκεί τη παρέμβαση της η ανωτέρω διαγωνιζόμενη εταιρεία, δοθέντος ότι η προσφορά της έχει γίνει αποδεκτή, έχει μάλιστα αναδειχθεί προσωρινή ανάδοχος του έργου και ευλόγως επιδιώκει τη διατήρηση ισχύος της. Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή, εμπροθέσμως και παραδεκώς διά του από 29.01.2024 εγγράφου της αποστέλλει τις απόψεις της επί της προσφυγής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 365 του ν. 4412/2016, έγγραφο το οποίο αναρτά στις 06.02.2024 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, προς γνώση όλων. Επιπροσθέτως, παραδεκώς υποβάλλει η παρεμβαίνουσα το υπόμνημά της στις 09.02.2024, μέσω του συνδέσμου «επικοινωνία» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, αντιστοίχως και η προσφεύγουσα, στις 12.02.2024, εμπροθέσμως και παραδεκώς υποβάλλει το υπόμνημα της.

4. Επειδή, με την με αριθμ. πρωτ. «...» Διακήρυξη προκηρύχθηκε ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός, για την επιλογή αναδόχου κατασκευής του έργου «...» με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, εκτιμώμενης αξίας 406.451,61 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, ο οποίος διαγωνισμός αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) στις 24.10.2023 με Α.Δ.Α.Μ. «...», καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε συστημικό αριθμό «...». Στον εν λόγω διαγωνισμό υπέβαλαν τη προσφορά τους οι κάτωθι οικονομικοί φορείς, κατά

Αριθμός απόφασης: 487 / 2024

σειρά μειοδοσίας: 1) η παρεμβαίνουσα εταιρεία με την επωνυμία «...» με προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης 41,00%, 2) η προσφεύγουσα εταιρία με την επωνυμία «...», με προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης 40,20%, 3) η εταιρία με την επωνυμία «...» με προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης 37,00%, 4) η εταιρία με την επωνυμία «...» με προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης 31,78%, 5) η εταιρία με την επωνυμία «...» με προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης 28,00%, 6) ο οικονομικός φορέας με την επωνυμία «...» με προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης 27,00%, 7) η εταιρία με την επωνυμία «...» με προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης 26,03%, 8) η εταιρία με την επωνυμία «...» με προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης 23,09%, 9) η εταιρία με την επωνυμία «...» με προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης 22,00%, 10) η εταιρία με την επωνυμία «...» με προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης 22,00%, 11) η εταιρία με την επωνυμία «...» με προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης 21,41%, 12) η εταιρία με την επωνυμία «...» με προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης 16,00%, 13) η εταιρία με την επωνυμία «...» με προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης 15,00%, 14) η εταιρία με την επωνυμία «...» με προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης 14,00%, 15) η εταιρία με την επωνυμία «...» με προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης 12,00% και 16) ο οικονομικός φορέας με την επωνυμία «...» με προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης 11,38%.

Διά της προσβαλλομένης και κατ' αποδοχήν του πρακτικού της επιτροπής διαγωνισμού, που εξέτασε την ανάλυση του κόστους των προσφορών των τριών πρώτων κατά σειρά μειοδοσίας οικονομικών φορέων, οι οποίες τεκμαίρονται ως ασυνήθιστα χαμηλές, δοθέντος ότι εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν και για τις οποίες είχε αιτηθεί η αναθέτουσα αρχή αιτιολόγηση της προσφοράς από τους οικονομικούς φορείς, κρίθηκε ότι τα προσκομισθέντα στοιχεία ως προς το προτεινόμενο κόστος των εν λόγω προσφορών είναι αποδεκτά και επαρκή και συνεπεία αυτού αναδείχθηκε η παρεμβαίνουσα, προσωρινή ανάδοχος του έργου. Προσέτι, η προσφεύγουσα εταιρεία που συμμετείχε στην υπόψη διαγωνιστική διαδικασία και υπέβαλε προσφορά, μετά προδήλου έννομου συμφέροντος στρέφεται κατά της εν λόγω απόφασης, δοθέντος ότι η προσφορά της έγινε δεκτή μετά και την παροχή εξηγήσεων από πλευράς της σχετικά με τη φερόμενη ως ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά της και είναι

Αριθμός απόφασης: 487 / 2024

δεύτερη στη σειρά μειοδοσίας, επομένως μετ' εννόμου συμφέροντος στρέφεται κατά της προσβαλλομένης όσον αφορά την αποδοχή της προσφοράς της αναδειχθείσας προσωρινής αναδόχου ως βλαπτόμενος, ερειδόμενο το έννομο συμφέρον της στη ζημία της από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτου στον διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς του (βλ. ΕΑ ΣΤΕ 1216/2006, ΕΑ ΣΤΕ 512/2002, 517/2001), επιδιώκοντας ευλόγως να της ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση.

5. Επειδή, ειδικότερα, παραπονείται η προσφεύγουσα, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει έλλειψης αιτιολογίας, άλλως και σε κάθε περίπτωση πλημμελούς και ανεπαρκούς αιτιολογίας. Με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής της ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ακυρωτέα ως αναιτιολόγητη καθ' ο μέρος έκρινε ως επαρκείς τις υποβληθείσες από τη παρεμβαίνουσα εξηγήσεις, παρόλο που δεν συνοδεύονταν από τα κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία και τις αναλύσεις που να δικαιολογούν τη προσφερόμενη από την αναδειχθείσα προσωρινή ανάδοχο τιμή. Επιπροσθέτως υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ακυρωτέα διότι η φερόμενη ως ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά της παρεμβαίνουσας είναι εντέλει ζημιογόνος.

6. Επειδή, η Διακήρυξη, η οποία, αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού και δεσμεύει, συνεπώς, την αναθέτουσα αρχή και όλους όσοι συμμετέχουν ανεπιφύλακτα σε αυτόν (βλ. ΕΑ ΣΤΕ 15/2021, 241/2020), ορίζει αναφορικά με τα τιθέμενα εν προκειμένω ζητήματα τα εξής: «Άρθρο 4: Διαδικασία ηλεκτρονικής αποσφράγισης και αξιολόγησης των προσφορών/ Κατακύρωση/ Σύναψη σύμβασης/ Προδικαστικές προσφυγές/ Προσωρινή δικαστική προστασία 4.1 Ηλεκτρονική Αποσφράγιση/ Αξιολόγηση/ Έγκριση πρακτικού [...] στ) Στη συνέχεια, η Επιτροπή Διαγωνισμού, την ίδια ημέρα, ελέγχει τα δικαιολογητικά συμμετοχής του άρθρου 24.2 της παρούσας, κατά τη σειρά της μειοδοσίας, αρχίζοντας από τον πρώτο μειοδότη. Αν η ολοκλήρωση του ελέγχου αυτού δεν είναι δυνατή την ίδια μέρα, λόγω του μεγάλου αριθμού των προσφορών, ελέγχονται τουλάχιστον οι δέκα (10) πρώτες κατά σειρά μειοδοσίας. Στην περίπτωση αυτή η διαδικασία συνεχίζεται τις επόμενες εργάσιμες ημέρες. ζ) Η Επιτροπή Διαγωνισμού, παράλληλα με τις ως άνω ενέργειες, επικοινωνεί με τους εκδότες που

Αριθμός απόφασης: 487 / 2024

αναγράφονται στις υποβληθείσες εγγυητικές επιστολές, προκειμένου να διαπιστώσει την εγκυρότητά τους. Αν διαπιστωθεί πλαστότητα εγγυητικής επιστολής, ο υποψήφιος αποκλείεται από τον διαγωνισμό, υποβάλλεται μηνυτήρια αναφορά στον αρμόδιο εισαγγελέα. η) Η περιγραφόμενη διαδικασία καταχωρείται στο πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού ή σε παράρτημά του, που υπογράφεται από τον Πρόεδρο και τα μέλη της. Ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, τεκμαίρονται οικονομικές προσφορές που εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να κρίνει ότι συνιστούν ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές και προσφορές με μικρότερη ή καθόλου απόκλιση από το ως άνω όριο. Στις παραπάνω περιπτώσεις, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης, η οποία αποστέλλεται μέσω της λειτουργίας «Επικοινωνία» του υποσυστήματος. Αν οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής εντός της άνω προθεσμίας και δεν υποβάλλει εξηγήσεις, η προσφορά του απορρίπτεται ως μη κανονική και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. Αν οι εξηγήσεις δεν γίνουν αποδεκτές, η προσφορά απορρίπτεται, ωστόσο δεν καταπίπτει η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. Οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, οι οποίες υποβάλλονται, ομοίως, μέσω της λειτουργίας «Επικοινωνία», ιδίως ως προς τον προσδιορισμό οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της σύμβασης ανάθεσης που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται τα αναλυτικά αναφερόμενα στα άρθρα 88 και 89 του ν. 4412/2016. [...]. Η αποδοχή ή απόρριψη των εξηγήσεων των οικονομικών φορέων, κατόπιν γνώμης της Επιτροπής Διαγωνισμού, η οποία περιλαμβάνεται στο ως άνω πρακτικό, ενσωματώνεται στην απόφαση της επόμενης περίπτωσης (θ). Για την εξέταση των εξηγήσεων δύναται να συγκροτούνται και έκτακτες επιτροπές ή ομάδες εργασίας, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 221 ν. 4412/2016. [...] Άρθρο 21: Δικαιούμενοι

Αριθμός απόφασης: 487 / 2024

συμμετοχής στη διαδικασία σύναψης σύμβασης 21.1 Δικαίωμα συμμετοχής έχουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ή ενώσεις αυτών που δραστηριοποιούνται στην κατηγορία/ες έργου Οικοδομικών [...]

7. Επειδή, οι αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχειρίσεως των διαγωνιζομένων και του υγιούς και αποτελεσματικού ανταγωνισμού, η τήρηση των οποίων είναι θεμελιώδους σημασίας για την εφαρμογή της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων, επιβάλλουν σαφή και ακριβή μνεία των απαιτούμενων προς συμμετοχή στους διαγωνισμούς προσόντων και των υποβλητέων κατά την κατάθεση της προσφοράς δικαιολογητικών (ΣΤΕ 1819/2020 Ολομ., 862/2010, ΕΑ ΣΤΕ 136/2013 Ολομ., 53/2011). Συνεπώς, οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν να υποβάλουν μόνον τα στοιχεία τα αξιούμενα από την διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη, στην οποία αυτή ρητώς και ειδικώς παραπέμπει, για την απόδειξη ιδιοτήτων ή γεγονότων κρίσιμων για την συμμετοχή στον διαγωνισμό, η δε αναθέτουσα αρχή δεν δύναται να προβεί σε αποκλεισμό διαγωνιζομένου λόγω μη προσκομίσεως διαφορετικών ή και επιπλέον από τα προβλεπόμενα δικαιολογητικών συμμετοχής (ΣΤΕ 1819/2020 Ολομ., ΕΑ ΣΤΕ 72/2020 Ολομ., 1647/2022 σκέψη 14, 384/2015).

8. Επειδή, στο άρθρο 88 του ν. 4412/2016 " Δημόσιες Συμβάσεις Έργων Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 214/25/ΕΕ) ΦΕΚ Α' 200/24.10.16" ορίζεται ότι: «1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής. Αν οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής εντός της άνω προθεσμίας και δεν υποβάλλει εξηγήσεις, η προσφορά του απορρίπτεται ως μη κανονική και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. 2. Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορεί να αφορούν ιδίως: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει

Αριθμός απόφασης: 487 / 2024

ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου, γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα, δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89, ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131, στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 89. 3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 18. 4. [...] 5. [...] 5α. Στις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, σε κάθε περίπτωση, τεκμαίρονται προσφορές που υποβάλλονται σε διαγωνισμό και εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να κρίνει ότι συνιστούν ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές και προσφορές με μικρότερη ή καθόλου απόκλιση από το ως άνω όριο. Οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, ιδίως ως προς τον προσδιορισμό οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της σύμβασης ανάθεσης που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης. [...]

9. Επειδή, κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, προσφορά που φαίνεται ως ασυνήθιστα χαμηλή δεν μπορεί αυτομάτως να απορρίπτεται, αλλά πρέπει να ακολουθείται η προβλεπόμενη στις διατάξεις αυτές διαδικασία ελέγχου της προσφοράς, κατόπιν ακρόασης των προσφέροντος. Ειδικότερα, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τον προσφέροντα που υπέβαλε τέτοια προσφορά να εξηγήσει την τιμή ή το κόστος που προτείνει και να προσκομίσει

Αριθμός απόφασης: 487 / 2024

τα αναγκαία δικαιολογητικά που αποδεικνύουν ότι η προσφορά του είναι σοβαρή (πρβλ. C-568/13, Data Medical Service, σκ. 47, C-599/10, SAG ELV Slovensko, σκ. 28), απευθύνοντάς του σχετική πρόσκληση. Εναπόκειται δε στην αναθέτουσα αρχή να διατυπώνει με σαφήνεια την πρόσκληση αυτή προκειμένου να παράσχει στον προσφέροντα τη δυνατότητα να αποδείξει κατά τρόπο πλήρη και λυσιτελή τη σοβαρότητα της προσφοράς του, γεγονός το οποίο διαπιστώνεται κατόπιν εξέτασης των ειδικών περιστάσεων κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης. Οι εξηγήσεις δε, που παρέχει ο προσφέρων συμβάλλουν στην αξιολόγηση της αξιοπιστίας της προσφοράς και καθιστούν δυνατό να αποδειχθεί ότι μολονότι προτείνει ασυνήθιστα χαμηλή τιμή, η προσφορά δεν θα επηρεάσει την ορθή εκτέλεση της σύμβασης (C-367/19, Tax-Fin-Lex, σκ. 31, 32). Ο προσφέρων μπορεί να υποβάλει, πέραν των ενδεικτικώς αναφερόμενων στην παρ. 2 του άρθρου 88, όλες τις αιτιολογήσεις που κρίνει σκόπιμες, ενόψει της φύσης και των χαρακτηριστικών του έργου, άνευ οιαδήποτε περιορισμού (C-285-6/99, Lombardini και Mantovani, σκ. 82, ΣΤΕ 2181/2004, σκ. 8) και προσκομίζει τα στοιχεία που τεκμηριώνουν τις αιτιολογήσεις αυτές και η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει υπόψιν για την αξιολόγηση της προσφοράς όλα τα κρίσιμα στοιχεία που αφορούν την επίμαχη παροχή (βλ. Data Medical Service, σκ. 50, πρβλ. T-570/13, Agriconsulting Europe SA, σκ. 55 και 62). Περαιτέρω, η αξιολόγηση των πληροφοριών πρέπει να γίνεται τηρουμένων των αρχών της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων μεταξύ των προσφερόντων, καθώς και της διαφάνειας και της αναλογικότητας, οι οποίες δεσμεύουν, σύμφωνα με τα άρθρα 18 παρ. 1 του ν. 4412/2016 και 18 παρ. 1 της οδηγίας 2014/24, την αναθέτουσα αρχή (απόφαση Tax-Fin-Lex, σκ. 34). Επέκεινα, η προσφορά μπορεί να απορριφθεί μόνον εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται. Εξάλλου, οι ίδιες ως άνω απαιτήσεις εφαρμόζονται, όχι μόνον όταν προσφορά φαίνεται ως ασυνήθιστα χαμηλή, αλλά και όταν τεκμαίρεται, κατ' εφαρμογήν του θεσπιζομένου στην παρ. 5α του άρθρου 88 κατώτατου ορίου, ως ασυνήθιστα χαμηλή (βλ. Lombardini και Mantovani, σκ. 73, ΣΤΕ 2181/2004 7μ., σκ. 8), ως στην εξεταζόμενη υπόθεση συντρέχει.

10. Επειδή, σε συνέχεια της προηγούμενης σκέψης και από την επισκόπηση των στοιχείων της προκείμενης υπόθεσης εμφανίζεται καταρχάς ότι, κατόπιν διαπίστωσης της απόκλισης των προσφορών των τριών πρώτων στη σειρά μειοδοσίας από το νόμιμο όριο, η αναθέτουσα αρχή απηύθυνε σε αυτές τις εταιρείες των οποίων οι προσφορές τεκμαίρονται ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές διότι εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα ποσοστιαίων μονάδων από το μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν στον εν λόγω διαγωνισμό, μεταξύ των οποίων και της παρεμβαίνουσας και αναδειχθείσας προσωρινής αναδόχου, πρόσκληση αιτιολόγησης, με την οποία εκκίνησε η διαδικασία διαλόγου για τον έλεγχο της προσφοράς της. Η παρεμβαίνουσα ανταποκρίθηκε στην πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής και απέστειλε τις εξηγήσεις της, οι οποίες έγιναν δεκτές διά της προσβαλλομένης, όπως και αυτές των έτερων δύο διαγωνιζομένων, ήτοι προσφεύγουσας και τρίτης διαγωνιζόμενης εταιρείας κατά σειρά μειοδοσίας. Ως μάλιστα διατυπώνεται στο πρακτικό της επιτροπής το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της προσβαλλομένης και την αιτιολογία αυτής: «Η Επιτροπή Διαγωνισμού, αφού εξέτασε στα όρια του εφικτού, την ανάλυση του κόστους των προσφορών των εν λόγω οικονομικών φορέων, έκρινε ότι τα προσκομισθέντα στοιχεία ως προς το προτεινόμενο κόστος των υποβληθεισών προσφορών είναι αποδεκτά και επαρκή.» Ενόψει των ανωτέρω, ωστόσο, ως βασίμως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει έλλειψης αιτιολογίας, σε κάθε περίπτωση η αιτιολογία δεν είναι επαρκής ως εκ του νόμου και του κανονιστικού πλαισίου απαιτείται, καθώς εκτός της απλής αναφοράς στη προσβαλλομένη ότι δηλαδή η αναθέτουσα αρχή αποδέχεται το από 18.1.2022 πρακτικό, ουδέν έτερο αναφέρεται, από το πρακτικό δε, δεν προκύπτουν τα στοιχεία που έλαβε υπόψη της η αναθέτουσα αρχή προκειμένου να κάνει αποδεκτές τις παρασχεθείσες εξηγήσεις, μετά από την εκτίμηση της λυσιτέλειας αυτών. Εντούτοις, ως ρητώς και εναργώς προκύπτει από τους σχετικούς κανονιστικού περιεχομένου όρους της οικείας διακήρυξης («Η αποδοχή ή απόρριψη των εξηγήσεων των οικονομικών φορέων, κατόπιν γνώμης της Επιτροπής Διαγωνισμού, η οποία περιλαμβάνεται στο ως άνω πρακτικό, ενσωματώνεται στην απόφαση της αναθέτουσας αρχής»), η επιτροπή διαγωνισμού πρέπει να γνωμοδοτήσει αναφορικά με την εξέταση

Αριθμός απόφασης: 487 / 2024

των παρασχεθεισών εξηγήσεων, όπερ εν προκειμένω δεν συντρέχει, ενώ, ως γίνεται δεκτό, κατά τις γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου και σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, η αιτιολογία πρέπει να είναι σαφής, ειδική και επαρκής και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, όπερ, ομοίως, δεν συντρέχει στην προκείμενη περίπτωση. Πιο συγκεκριμένα, η αιτιολογία είναι σαφής όταν καταγράφονται με διαυγή τρόπο οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου, με τη χρήση των κατάλληλων διατυπώσεων. Στη διοικητική πράξη πρέπει να γίνεται μνεία συγκεκριμένων στοιχείων που στηρίζουν το συμπέρασμά της (ορισμένος χαρακτήρα της αιτιολογίας, ΣΤΕ 3692/2001, 4223/2000) και δεν πρέπει να περιορίζεται στην επανάληψη στερεότυπων εκφράσεων που προέρχονται από τον νόμο που διέπει την υπόθεση (ΣΤΕ 2584/2001) ούτε να στηρίζεται σε αντιφατικά στοιχεία (ΣΤΕ 941/1989). Η αιτιολογία δε, είναι ειδική όταν δεν είναι γενική και αόριστη, όταν, δηλαδή, όλα τα στοιχεία της αναφέρονται στη συγκεκριμένη περίπτωση που ρυθμίζεται με την πράξη. Επομένως, στοιχεία της αιτιολογίας αποτελούν το νόμιμο έρεισμα της πράξης, δηλαδή, η αναφορά των απρόσωπων κανόνων δικαίου που προβλέπουν την έκδοσή της, η τυχόν ερμηνεία τους, οι νόμιμες προϋποθέσεις που έχουν διαπιστωθεί, η ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών καταστάσεων, ο τυχόν απαιτούμενος νομικός χαρακτηρισμός τους καθώς και τα κριτήρια και οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου σχετικά με την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας. Στην περίπτωση, μάλιστα, διαπίστωσης έλλειψης των ως άνω στοιχείων, η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ανατιολόγητη ή δεν έχει νόμιμη αιτιολογία (βλ. σχετικά Ε. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, Τόμ. 2, 13η έκδ., Νομική Βιβλιοθήκη, αρ. 516-518) και πράξη, που δεν έχει εξετάσει ουσιώδη ισχυρισμό που υποβλήθηκε είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένη (ΣΤΕ 2418/1976, 1061/1981), ως συντρέχει εν προκειμένω, καθώς επιπλέον, ούτε και στη συμπληρωματική αιτιολογία της αναθέτουσας αρχής, διά του εγγράφου των απόψεων της, διατυπώνεται κρίση περί του ανατιολόγητου της (προσβαλλομένης) απόφασης της. Αντιθέτως, στην προκείμενη περίπτωση, από την προσβαλλόμενη απόφαση, ως βασίμως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, καθώς δεν διατυπώνεται αιτιολογία ως προς την αποδοχή των εξηγήσεων ως επαρκών, τουναντίον διατυπώνεται ότι η Επιτροπή Διαγωνισμού, εξέτασε στα όρια του εφικτού, την ανάλυση του κόστους των

Αριθμός απόφασης: 487 / 2024

προσφορών των εν λόγω οικονομικών φορέων, δεν προκύπτει άνευ οιασδήποτε αμφιβολίας το ζητούμενο, ήτοι η αποδοχή της δυνατότητας έγκαιρης και ομαλής πλήρωσης των απαιτήσεων του έργου από τον συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, παρόλο το φερόμενο ως ασυνήθιστα χαμηλό της προσφοράς του. Ούτως στη προσβαλλόμενη απόφαση δεν τεκμηριώνεται πόθεν προκύπτει η ως άνω διατυπωθείσα επάρκεια των παρασχεθεισών εξηγήσεων αναφορικά με τις απαιτήσεις του προς ανάθεση έργου. Ενόψει των ανωτέρω, πρέπει να γίνει δεκτό ότι τα διαλαμβανόμενα στην προσβαλλόμενη πράξη δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι συνιστούν ειδική αιτιολογία, υπό την έννοια του νόμου. Και τούτο, διότι οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να ελέγχουν ουσιαστικά τις διευκρινίσεις που παρέχονται, στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 88 του ν. 4412/2016, ήτοι, να ελέγχουν διεξοδικά τα επιμέρους δηλωθέντα κόστη και όχι μόνο το συνολικό κόστος της οικονομικής προσφοράς, διατυπώνοντας με σαφήνεια και πληρότητα την άποψή τους για κάθε ένα από τα κόστη αυτά ξεχωριστά, ώστε το τελικώς εγκριθέν συνολικό κόστος, να είναι πλήρως και επαρκώς αιτιολογημένο. Τούτων δοθέντων και καθόσον ειδικότερα εν προκειμένω, η αναθέτουσα αρχή αποδέχθηκε εντέλει μια οικονομική προσφορά που εμφανίζεται ως ασυνήθιστα χαμηλή, χωρίς, ωστόσο, να συμπεριλάβει ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία στη σχετική απόφασή της, ως επιβάλλει ο νόμος και ως παγίως νομολογιακά έχει κριθεί (πρβλ. ενδεικτικά ΔιοικΕφ Πειραιά 107/2021), ο σχετικός λόγος της προσφυγής θα πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

11. Επειδή, εξάλλου, από την επισκόπηση των στοιχείων της υπόθεσης προκύπτει ότι η παρεμβαίνουσα απέστειλε, μετά τη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής, την από 29.12.2023 μονοσέλιδη αιτιολόγηση της προσφοράς της στην οποία εμφανίζεται πίνακας με τις δαπάνες των οικοδομικών εργασιών, το συνολικό κόστος της προμήθειας των υλικών και εργασιών που ανέρχεται σε 147.000,00 ευρώ, το συνολικό κόστος με τις κρατήσεις και άλλα έξοδα που ανέρχεται (στη προσφορά της παρεμβαίνουσας) σε 172.000,00 ευρώ και το οικονομικό όφελος που προκύπτει για την εταιρεία, ποσού 35.204,30 ευρώ. Με το περιεχόμενο αυτό ωστόσο η αιτιολόγηση της προσφοράς της παρεμβαίνουσας βασίμως δύναται να θεωρηθεί ως αόριστη και ανεπίδεκτη διαλόγου. Και τούτο διότι από το

κανονιστικό και ισχύον νομοθετικό πλαίσιο προκύπτει ότι διαγωνιζόμενος του οποίου η οικονομική προσφορά θεωρείται -με βάση τα κριτήρια που καθορίζονται με τις διατάξεις αυτές- ως "ασυνήθιστα χαμηλή" οφείλει, καλούμενος προς τούτο από την αναθέτουσα αρχή, να υποβάλει πλήρη ανάλυση της συνθέσεως της προσφοράς του, με παράθεση συγκεκριμένων στοιχείων κόστους, και να αποδείξει ότι το κόστος αυτό ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις για την υλοποίηση της σύμβασης και τους αναγκαίους προς τούτο πόρους (αποδόσεις εργατοτεχνικού προσωπικού), ώστε να καλύπτονται πλήρως οι απαιτήσεις της διακήρυξης και των λοιπών τευχών δημοπρατήσεως και να διασφαλίζεται εύλογο όφελος για τον ανάδοχο. Στο πλαίσιο αυτό, λαμβανομένου υπόψη ότι η αναθέτουσα αρχή προκαθόρισε με ρητή πρόβλεψη της διακήρυξης (άρθρο 4.1 περ. η' το οποίο επαναλαμβάνει κατά περιεχόμενο τις ρυθμίσεις των παρ. 1 και 5α του άρθρου 88 του ν.4412/2016) ότι η προσφορά τεκμαίρεται "ασυνήθιστα χαμηλή", το βάρος απόδειξης για την ανατροπή του τεκμηρίου αυτού το φέρει ο διαγωνιζόμενος και οφείλει προς τούτο να επικαλεσθεί, κατά την κρίση του, κάθε πρόσφορο και επαληθεύσιμο στοιχείο, καθώς και τα τυχόν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των παρασχεθεισών από τον ίδιο υπηρεσιών, που δικαιολογούν το ύψος της προσφοράς του. Αντίστοιχα, η αναθέτουσα αρχή οφείλει, στο πλαίσιο του "διαλόγου" που αναπτύσσεται ανάμεσα σε αυτήν και τον διαγωνιζόμενο, να λάβει υπόψη και να εξετάσει το σύνολο των δικαιολογήσεων που αυτός επικαλέστηκε, σε περίπτωση δε που διαπιστώσει αιτιολογημένα ότι τα στοιχεία και οι εκτιμήσεις του δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα ή κλονίζονται σοβαρά, οφείλει να απορρίψει την προσφορά ως απαράδεκτη (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 27.11.2001, C-285/99 και C-286/99, Lombardini και Mantovani, σκέψεις 82 και 83, πρβλ. ΣΤΕ 2745/2019). Στην εξεταζόμενη περίπτωση εντούτοις η υποβληθείσα από τη παρεμβαίνουσα αιτιολόγηση δεν συνοδεύεται από αποδεικτικά στοιχεία των προσφερόμενων τιμών, ενώ εμφανίζεται ότι επικαλείται προσφορές υλικών από τις εταιρίες «...» και «...» χωρίς να προσκομίσει τις προσφορές των άνω εταιριών, ούτε τιμολόγια αγοράς υλικών, ούτε όμως κάποιο άλλο αποδεικτικό στοιχείο προκειμένου για τη τεκμηρίωση των αναφερόμενων και δηλωθεισών τιμών για την αγορά των υλικών. Περαιτέρω στην αιτιολόγησή της αναφέρει τιμές μονάδος για διάφορες εργασίες στις οποίες συμπεριλαμβάνονται το

Αριθμός απόφασης: 487 / 2024

κόστος υλικών (...) και το κόστος εφαρμογής αυτών χωρίς, ως όφειλε, να τις αναλύει και να τις εξειδικεύει (π.χ. πόσοι εργαζόμενοι θα απασχοληθούν, για πόσες ημέρες, ημερομίσθια κ.λπ.). Υπό αυτά τα δεδομένα, βασίμως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι η εν λόγω αιτιολόγηση είναι ελλιπής, διότι δεν προκύπτει η τεκμηρίωση του μη ζημιογόνου της φερόμενης ως ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, με παράθεση των κονδυλίων του άμεσου και του έμμεσου κόστους του έργου, την ανάλυση των σχετικών κονδυλίων και δαπανών, επισυνάπτοντας και τις προσφορές των διαφόρων προμηθευτών και παραθέτοντας τα οικονομικά στοιχεία της εταιρείας, τα πάγια καθώς και το εργατικό δυναμικό που διατίθεται για την εκτέλεση του υπόψη έργου. Αβασίμως δε, υποστηρίζει η αναθέτουσα αρχή στο έγγραφο των απόψεων της ότι αρκεί η αιτιολόγηση να είναι συνοπτική παρόλο που ταυτόχρονα συνομολογεί ότι δεν συμπεριλαμβάνεται εν προκειμένω επαρκής ανάλυση κόστους του έργου, διότι το έργο αποτελείται από δύο κύριες εργασίες, αφού το κρίσιμο ζήτημα δεν είναι το αν οι παρασχεθείσες εξηγήσεις είναι συνοπτικές, αλλά εάν προκύπτει από αυτές και αποδεικνύεται η τεκμηρίωση του μη ζημιογόνου της προτεινόμενης οικονομικής προσφοράς που τεκμαίρεται ως ασυνήθιστα χαμηλή. Επίσης, αβασίμως και αλυσιτελώς προβάλλει η παρεμβαίνουσα ότι οι προσφορές των προμηθευτών (εταιρειών «...» και «...»), είναι χαμηλότερες από αυτές που δηλώνει στην οικονομική της προσφορά και για το λόγο αυτό δεν τις υπέβαλε με την αιτιολόγησή της, ενώ απαραδέκτως τις υποβάλλει το πρώτον με τη παρέμβαση της, δοθέντος ότι η ΕΑΔΗΣΥ δεν δύναται να υποκαταστήσει την αναθέτουσα αρχή στην αρμοδιότητα της τούτη. Τούτων δοθέντων, οι προβαλλόμενοι διά αυτού του λόγου της προσφυγής ισχυρισμοί της προσφεύγουσας πρέπει να γίνουν δεκτοί και αντιθέτως, πρέπει να απορριφθούν τα όσα σχετικώς προβάλλουν αμφοτέρως η αναθέτουσα αρχή και η παρεμβαίνουσα.

12. Επειδή, έτι περαιτέρω, βασίμως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι στην αιτιολόγηση της η παρεμβαίνουσα καταφεύγει σε υπολογισμούς που είναι εσφαλμένοι. Από την επισκόπηση των στοιχείων της υπόθεσης προκύπτει ότι το έργο έχει δημοπρατηθεί με το άρθρο 95.2β του ν. 4412/2016 και οι ποσότητες αφορούν τις εργασίες: 1. Διακίνηση «...» με τη μεταφορά και το κόστος υποδοχής των «...» σε αποδεκτούς χώρους ΑΕΚΚ, σε

Αριθμός απόφασης: 487 / 2024

οποιαδήποτε απόσταση, 2. «...» με μεταφορά των «...», 3. «...» πάχους 2,5 mm, αντιστατικό, 4. «...» πλάτους 5 έως 8 cm, πάχους τουλάχιστον 12 mm, από ξυλεία τύπου δρυός και 5. εφαρμογή επί «...» βάσεως νερού η διαλύτη ενός η δύο συστατικών, με «...» βάσεως νερού η διαλύτου, προκειμένου δε για τη σύνταξη του προϋπολογισμού του έργου ως τεμ. 1, έχουν προμετρηθεί από την Υπηρεσία ούτως ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος συμβατικών σφαλμάτων. Εξάλλου η προμέτρηση των εργασιών από την υπηρεσία έγινε βάσει των αναλυτικών με διαστάσεις σχεδίων, που αποτυπώνουν τους χώρους, στους οποίους τοποθετούνται τα υλικά, τα δε σχέδια, ήτοι οι κατόψεις μαζί με όλα τα τεύχη δημοπράτησης αναρτήθηκαν από την αναθέτουσα αρχή στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, προς χρήση από τους διαγωνιζόμενους και υποψήφιους αναδόχους. Εντούτοις, μη χρησιμοποιώντας η παρεμβαίνουσα στην αιτιολόγηση της τις ποσότητες των εργασιών που προκύπτουν από τις κατά τα ως άνω προμετρήσεις της Υπηρεσίας, που αποτελούσαν άλλωστε και μέρος των συμβατικών τευχών, προκύπτει ότι έχει προμετρήσει ποσότητες σημαντικά μικρότερες από αυτές που έχει προμετρήσει η αναθέτουσα αρχή και μάλιστα κατά 21,5% και 55,55% των ποσοτήτων, για τις 2 κύριες εργασίες του έργου, ήτοι (α) «...» πάχους 2,5 mm, αντιστατικό και (β) «...» πλάτους 5 έως 8 cm, πάχους τουλάχιστον 12 mm, από ξυλεία τύπου δρυός, ως διατυπώνει και η αναθέτουσα αρχή στο έγγραφο των απόψεων της. Ενόψει των ανωτέρω, αβασίμως ισχυρίζεται η παρεμβαίνουσα ότι έχει προβεί στην παρασχεθείσα αιτιολόγηση της σε ορθούς υπολογισμούς, ενώ ανεξάρτητα από την εφαρμογή ή μη της υπ' αριθ. 9/2017 Εγκυκλίου, αβασίμως ισχυρίζεται ότι οι συντελεστές της Εγκυκλίου υπολογίζονται επί της εκτιμώμενης αξίας της προσφοράς του υποψηφίου και όχι επί του προϋπολογισμού του υπό ανάθεση έργου, διότι συντρέχει το αντίστροφο. Επιπλέον βασίμως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι σε απόκλιση των ορισθέντων στο άρθρο 10 του τεύχους δημοπράτησης "Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων" (ΕΣΥ) όπου ρητώς αναφέρεται ότι για την κατασκευή του έργου ο ανάδοχος, εκτός από πολιτικό ή αρχιτέκτονα μηχανικό υποχρεούται να διαθέσει κατ' ανέλεγκτη κρίση της Υπηρεσίας, ένα διπλωματούχο μηχανολόγο ή ηλεκτρολόγο ή ηλεκτρολόγο - μηχανολόγο μηχανικό, καθώς και τους αναγκαίους υπομηχανικούς, εργοδηγούς και λοιπούς τεχνικούς και δ/κους - οικονομικούς υπαλλήλους, δεν

Αριθμός απόφασης: 487 / 2024

έχει συμπεριλάβει κονδύλι για τις αμοιβές του πολιτικού ή Αρχιτέκτονα μηχανικού καθώς και του διπλωματούχου ηλεκτρολόγου ή μηχανολόγου μηχανικού και του εργοδηγού - εργοταξίαρχη και επομένως η προσφορά της θα πρέπει να επιβαρυνθεί με την άνω δαπάνη, που σύμφωνα με την εγκύκλιο 9/2017 του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών ανέρχεται σε ποσοστό 4% του προϋπολογισμού της υπηρεσίας ήτοι (299.032,90 € δαπάνη εργασιών X 4% =) 11.961,32 €. Επιπροσθέτως, από την αιτιολόγηση της παρεμβαίνουσας δεν προκύπτει ο υπολογισμός του κόστους ασφάλισης του έργου, κατ' απόκλιση των ορισθέντων στο άρθρο 21 της ΕΣΥ και απαιτούμενων σχετικά με την ύπαρξη ασφαλιστικών συμβάσεων του έργου, κατά παντός κινδύνου και αστικής ευθύνης έναντι τρίτων. Επίσης, ως βασίμως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα από την υποβληθείσα από τη παρεμβαίνουσα αιτιολόγηση προκύπτει ότι η τελευταία δεν έχει συμπεριλάβει κανένα κόστος για τον τεχνικό ασφαλείας, κατ' απόκλιση των ορισθέντων στο άρθρο 34.3.2. της ΕΣΥ, για τους έξι (6) μήνες που είναι ο χρόνος εκτέλεσης του έργου, ως επίσης δεν αναφέρει το κόστος έδρας (λειτουργικά έξοδα έδρας που αναλογούν στο έργο) τα οποία, και δεδομένου ότι η έδρα της είναι στα «...», σύμφωνα με την εγκύκλιο 9/2017 του Υπουργείου ανέρχονται σε (299.032,90 € δαπάνη εργασιών κατά τον προϋπολογισμό X 2,2% =) 6.578,72 € και επομένως η προσφορά της πρέπει να επιβαρυνθεί (και) με το αυτό το ποσό. Τέλος, ως βασίμως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, η αναδειχθείσα προσωρινή ανάδοχος στην αιτιολόγησή της έχει παραλείψει να συμπεριλάβει το κόστος προμηθειών των εγγυητικών επιστολών καλής εκτέλεσης που πρέπει να προσκομίσει για την υπογραφή της υπόψη σύμβασης ποσού 20.322,58€. Συνεπεία τούτων, οι προβαλλόμενοι από τη προσφεύγουσα ισχυρισμοί πρέπει να γίνουν δεκτοί, σημειωτέον δε ότι σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 88 του ν. 4412/2016 «Οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, ιδίως ως προς τον προσδιορισμό οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της σύμβασης ανάθεσης που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης». Ωστόσο εκ των ως άνω πλημμελειών και παραλείψεων της παρεμβαίνουσας προκύπτει πως η υποβληθείσα από τη τελευταία αιτιολόγηση δεν είναι επαρκής προκειμένου για την απόδειξη ότι η φερόμενη ως ασυνήθιστα χαμηλή

Αριθμός απόφασης: 487 / 2024

προσφορά της δεν είναι ζημιογόνος και κατά τούτο, οι σχετικοί ισχυρισμοί της προσφεύγουσας πρέπει να γίνουν δεκτοί.

13. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή, αντιστοίχως δε η παρέμβαση πρέπει να απορριφθεί και επομένως η προσβαλλομένη πρέπει να ακυρωθεί καθ' ο μέρος έκανε δεκτές τις εξηγήσεις και τη προσφορά της παρεμβαίνουσας εταιρείας και την ανέδειξε προσωρινή ανάδοχο του έργου. Τέλος, το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα πρέπει να της επιστραφεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 363 του ν. 4412/2016.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται τη προσφυγή.

Απορρίπτει τη παρέμβαση.

Ακυρώνει την προσβαλλομένη με αριθμ. 443/11.1.2024 (Θέμα 2°) απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της αναθέτουσας αρχής, κατά τα διαλαμβανόμενα στο σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή του παραβόλου στη προσφεύγουσα.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη, στις 4 Μαρτίου 2024 και εκδόθηκε στον ίδιο τόπο στις 20 Μαρτίου 2024.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΑΡΑΔΗΜΑ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗ